EUROOPA PARLAMENT

2004 *2009*

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

ESIALGNE
2004/0113(CNS)

11.1.2005

*

RAPORTI PROJEKT

Teema: Nõukogu raamotsuse ettepanek teatavate protsessuaalsete õiguste kohta kriminaalmenetlustes kõikjal Euroopa Liidus
(KOM(2004)0328 – C6-0071/2004 – 2004/0113(CNS))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Kathalijne Maria Buitenweg

Kasutatud tähised

*	nõuandemenetlus *häälteenamus*
**I	koostöömenetlus (esimene lugemine) *häälteenamus*
**II	koostöömenetlus (teine lugemine) *häälteenamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi koosseisu enamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks*
***	nõusolekumenetlus *parlamendi koosseisu enamus v.a EÜ asutamislepingu artiklites 105, 107, 161 ja 300 ja ELi lepingu artiklis 7 toodud juhtudel*
***I	kaasotsustamismenetlus (esimene lugemine) *häälteenamus*
***II	kaasotsustamismenetlus (teine lugemine) *häälteenamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi koosseisu enamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks*
***III	kaasotsustamismenetlus (kolmas lugemine) *häälteenamus ühise seisukoha heakskiitmiseks*

(Antud menetlus põhineb Euroopa Komisjoni poolt ette pandud õiguslikul alusel.)

Õigusloomega seotud tekstide kohta esitatud muudatusettepanekud

Parlamendi muudatusettepanekutes tõstetakse muudetud tekst esile ***paksus kaldkirjas***. *Tavalises kaldkirjas* märgistus on mõeldud tehnilistele osakondadele ja tähistab neid õigusakti osi, mille kohta on tehtud parandusettepanek lõpliku teksti vormistamiseks (nt ilmselgelt valed või puuduvad lõigud mõnes tõlkeversioonis). Selliste parandusettepanekute puhul tuleb saada vastavate tehniliste osakondade nõusolek.

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT..5

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT

Nõukogu raamotsuse ettepanek teatavate protsessuaalsete õiguste kohta kriminaalmenetlustes kõikjal Euroopa Liidus
(KOM(2004)0328 – C6-0071/2004 – 2004/0113(CNS))

(Nõuandemenetlus)

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut (KOM(2004)0328)[1];

– võttes arvesse ELi lepingu artikli 31 lõike 1 punkti c;

– võttes arvesse ELi lepingu artikli 39 lõiget 1, mille alusel nõukogu konsulteeris parlamendiga (C6-0071/2004);

– võttes arvesse kodukorra artikleid 93 ja 51;

– võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit ja õigusasjade komisjoni arvamust (A6-0000/2005);

1. kiidab Euroopa Komisjoni ettepanek muudetud kujul heaks;

2. palub Euroopa Komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides EÜ asutamislepingu artikli 250 lõiget 2;

3. palub nõukogul parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatseb kõrvale kalduda parlamendi poolt vastu võetud tekstist;

4. teeb presidendile ülesandeks edastada parlamendi seisukoht nõukogule ja Euroopa Komisjonile.

Euroopa Komisjoni ettepanek	Parlamendi muudatusettepanekud
	Muudatusettepanek 1 Põhjendus 5 a (uus)
	5 a) Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis (ECHR) toodud õigusi tuleb käsitleda miinimumstandardina, millele liikmesriigid peavad igal juhul vastama,

[1] ELTs seni avaldamata.

	samuti nagu nad peavad vastama Euroopa Inimõiguste Kohtu pretsedendiõigusele.

Muudatusettepanek 2
Põhjendus 7

7) Vastastikuse tunnustamise põhimõte tugineb liikmesriikidevahelise usalduse kõrgele tasemele. Selle usalduse tugevdamiseks näeb käesolev raamotsus ette teatud tagatised, et kaitsta põhiõigusi. Need tagatised kajastavad liikmesriikide traditsioone ECHRi sätete järgimisel.	7) Vastastikuse tunnustamise põhimõte tugineb liikmesriikidevahelise usalduse kõrgele tasemele. Selle usalduse tugevdamiseks näeb käesolev raamotsus ette teatud tagatised, et kaitsta põhiõigusi. Need tagatised kajastavad liikmesriikide traditsioone ECHRi ***ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta*** sätete järgimisel.

Muudatusettepanek 3
Põhjendus 8

8) Kavandatud sätted ei ole ette nähtud, et mõjutada vastavalt siseriiklikele õigusaktidele jõusolevaid erimeetmeid, mida võetakse teatud tõsiste ja keeruliste kuritegevuse vormide, eelkõige terrorismi vastu toimuva võitluse raames.	***kustutatud***

Muudatusettepanek 4
Põhjendus 10 a (uus)

	10 a) Käesolevale raamotsusele antakse hinnang kahe aasta jooksul pärast selle jõustumist, arvestades saadud kogemusi. Vajadusel tehakse muudatusi kehtestatud tagatiste parandamisel.

Muudatusettepanek 5
Põhjendus 16

16) Õigus konsulaarabile on olemas tänu 1963. aasta Viini konsulaarsuhete konventsiooni artiklile 36, millega on riikidele antud õigus omada juurdepääsu	16) Õigus konsulaarabile on olemas tänu 1963. aasta Viini konsulaarsuhete konventsiooni artiklile 36, millega on riikidele antud õigus omada juurdepääsu

oma kodanikele. Käesoleva raamotsuse sätted annavad selle õiguse riigilt üle Euroopa kodanikule kui riigile. Seeläbi kerkib see õigus enam esile ja muutub tõhusamaks. ***Pikemas perspektiivis peaks vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomine, millega liikmesriikidevaheline usaldus veelgi suureneb, vähendama ja lõpuks kaotama vajaduse konsulaarabi järele.***	oma kodanikele. Käesoleva raamotsuse sätted annavad selle õiguse riigilt üle Euroopa kodanikule kui riigile. Seeläbi kerkib see õigus enam esile ja muutub tõhusamaks.

Muudatusettepanek 6
Põhjendus 18

(18) On vajalik luua mehhanism käesoleva raamotsuse tõhususe hindamiseks. Liikmesriigid peavad seepärast hindamise ja järelevalve eesmärgil infot koguma ning salvestama. Kogutud infot kasutab Euroopa Komisjon avalikuks kasutamiseks mõeldud raportite koostamiseks. See suurendab vastastikku usaldust, sest kõik liikmesriigid teavad, et ülejäänud liikmesriigid vastavad õiglase kohtuliku arutamise õigustele.	(18) On vajalik luua mehhanism käesoleva raamotsuse tõhususe hindamiseks. Liikmesriigid peavad seepärast hindamise ja järelevalve eesmärgil koguma ning salvestama infot, ***sealhulgas VVOdest, valitsustevahelistest organisatsioonidest ning advokaatide, tõlkide ja tõlkijate erialaorganisatsioonidest tulevat infot.*** Kogutud infot kasutab Euroopa Komisjon avalikuks kasutamiseks mõeldud raportite koostamiseks. See suurendab vastastikku usaldust, sest kõik liikmesriigid teavad, et ülejäänud liikmesriigid vastavad õiglase kohtuliku arutamise õigustele.

Muudatusettepanek 7
Põhjendus 18 a (uus)

	18 a) Tulevane inimõiguste amet võiks samuti mängida olulist rolli sellise info kogumisel ja analüüsimisel.

Muudatusettepanek 8
Artikli 1 lõike 1 teine lõik

Selliseid menetlusi nimetatakse edaspidi “kriminaalmenetlusteks”.	***kustutatud***

Muudatusettepanek 9
Artikli 1 lõige 2

2. Need õigused puudutavad isikut, keda kahtlustatakse kriminaalõigusrikkumise sooritamises (“kahtlustatav”), ajahetkest, mil liikmesriigi pädevad ametiasutused ***teavitavad teda sellest, et teda kahtlustatakse kriminaalõigusrikkumise sooritamises,*** kuni lõpliku kohtuotsuse langetamiseni.	2. Need õigused puudutavad isikut, keda kahtlustatakse kriminaalõigusrikkumise sooritamises (“kahtlustatav”), ***või juriidilise isiku esindajat, kui kahtlustatav on juriidiline isik,*** ajahetkest, mil liikmesriigi pädevad ametiasutused ***on ta vahistanud,*** kuni lõpliku kohtuotsuse langetamiseni.

Muudatusettepanek 10
Artikli 1 a pealkiri ja sissejuhatus (uus)

	Artikkel 1a
	Mõisted
	Käesolevas raamotsuses on kasutatud järgmisi mõisteid:

Muudatusettepanek 11
Artikli 1 a punkt a (uus)

	a) "õigusnõustamine"on:
	- advokaadi osutatav abi kahtlustatavale kõikide politsei poolt läbiviidavate küsitlemiste eel ja ajal, kui käsitletakse õigusrikkumisi, milles isikut kahtlustatakse;
	- advokaadi osutatav abi kahtlustatavale ja tema esindamine kriminaalmenetluse vältel.

Muudatusettepanek 12
Artikli 1 a punkt b (uus)

	b) "kriminaalmenetlus" on:
	i) menetlus kahtlustatava süüdi või

süütuks tunnistamiseks või tema kohtulikuks karistamiseks;

ii) edasikaebus punktis i viidatud menetluse kohta või
iii) haldusasutuste algatatud menetlus tegude eest, mis on liikmesriikide seaduste kohaselt karistatavad, kuid otsuseni võib jõuda menetlusega kohtus, millel on kohtualluvus eelkõige kriminaalasjades.

Muudatusettepanek 13
Artikli 1 a punkt c (uus)

c) "õiguskaitseametnik" on uuriv ametnik, vahistav ametnik, ametnik, kes langetab otsuse kahtlustatava isiku vahi alla võtmise kohta või allkirjastab mis tahes dokumendi, mis on vahistamiseks vajalik, või kinnipidav ametnik.

Muudatusettepanek 14
Artikli 1 a punkt d (uus)

d) "rahvusvaheline humanitaarorganisatsioon" on rahvusvaheline organisatsioon, mille ülesannete hulka kuulub välismaa kodanikest kahtlustatavate huvide kaitsmine. Välja arvatud juhul, kui üksikud liikmesriigid otsustavad teisiti, on kõige asjakohasem "rahvusvaheline humanitaarorganisatsioon" Rahvusvaheline Punase Risti Komitee.

Muudatusettepanek 15
Artikli 2 lõige 1

1. Kahtlustataval on ***soovi korral*** õigus saada õigusnõustamist ***niipea kui võimalik***	1. Kahtlustataval on õigus saada õigusnõustamist ***kuue tunni jooksul pärast***

ja kogu kriminaalmenetluse vältel.	***vahistamist*** ja kogu kriminaalmenetluse vältel.

Muudatusettepanek 16
Artikli 2 lõige 2

2. Kahtlustataval on õigus saada õigusnõustamist enne ***süüdistusega*** seoses esitatud küsimustele vastamist.	2. Kahtlustataval on õigus saada õigusnõustamist ***või õigus kohtuda advokaadiga*** enne ***õigusrikkumisega, milles teda kahtlustatakse,*** seoses esitatud küsimustele vastamist***.***

Muudatusettepanek 17
Artikli 2 lõige 2 a (uus)

	2 a. Advokaadil on õigus:
	- külastada, vestelda ja suhelda kirjalikult kahtlustatavaga, keda ta esindab eraviisiliselt ning täielikus usalduses.
	- omada juurdepääsu kaasusesse puutuvatele materjalidele;
	- olla kursis ja osaleda juurdluse edasises käigus, sealhulgas on tal õigus viibida juures tema poolt esindatava kahtlustatava küsitlemisel;
	- olla juures ja esitada küsimusi kohtus kohtueelsel kuulamisel või kohtuliku arutamise vältel.

Muudatusettepanek 18
Artikli 3 sissejuhatus

Olenemata kahtlustatava õigusest keelduda õigusnõustamisest või end kohtumenetluses ise esindada, tuleb ***teatud*** kahtlustatavatele pakkuda õigusnõustamist, et tagada õiglane kohtumenetlus. Vastavalt sellele tagavad liikmesriigid, et õigusnõustamine on kättesaadav kõikidele kahtlustatavatele:	Olenemata kahtlustatava õigusest keelduda õigusnõustamisest või end kohtumenetluses ise esindada, tuleb kahtlustatavatele pakkuda õigusnõustamist, et tagada õiglane kohtumenetlus. Vastavalt sellele tagavad liikmesriigid, et õigusnõustamine on kättesaadav kõikidele kahtlustatavatele:

Muudatusettepanek 19

Lõike 3 viies taane

– kes oma ea või vaimse, füüsilise või emotsionaalse seisundi tõttu ei suuda menetluse sisu või mõtet mõista või jälgida.	– kes oma ea või vaimse, füüsilise või emotsionaalse seisundi tõttu ei suuda ***või ilmselt ei suuda*** menetluse sisu või mõtet mõista või jälgida.

Muudatusettepanek 20
Artikli 4 lõige 2

2. Liikmesriigid tagavad ***mehhanismi olemasolu***, mis näeb ette advokaadi väljavahetamise***, kui osutatud õigusalane nõustamine ei osutu tõhusaks.***	2. Liikmesriigid tagavad, et ***sõltumatutest advokaatidest koosnev sõltumatu organ teostab kaitsjate tõhususe kohta esitatud kaebuste läbivaatamist. Vajadusel võib see organ*** näha ette advokaadi väljavahetamise.

Muudatusettepanek 21
Artikli 5 lõige 1

1. ***Artikli 3 kohaldamisel kannab õigusnõustamise kulud*** täielikult või osaliselt liikmesriik, kui need kulud põhjustaksid kahtlustatavale või tema ülalpeetavatele tarbetuid finantsraskusi.	1. Õigusnõustamise kulud ***kannavad liikmesriigid*** täielikult või osaliselt, kui need kulud põhjustaksid kahtlustatavale või tema ülalpeetavatele tarbetuid finantsraskusi.

Muudatusettepanek 22
Artikli 6 lõige 1

1. Liikmesriigid tagavad, et kahtlustatavale, kes ei saa aru kohtumenetluse keelest, võimaldatakse tasuta suuline tõlge, et tagada õiglane kohtumenetlus.	1. Liikmesriigid tagavad, et kahtlustatavale, kes ei saa aru kohtumenetluse keelest ***või ei kõnele seda***, võimaldatakse tasuta suuline tõlge, et tagada õiglane kohtumenetlus.

Muudatusettepanek 23
Artikli 6 lõige 2

2. Liikmesriigid tagavad, et ***vajaduse korral võimaldatakse*** kahtlustatavale ***tasuta suulist tõlget õigusnõustamiseks***	2. Liikmesriigid tagavad, et juhul, kui kahtlustatav ***ei oska või ei räägi kohtumenetluse keelt, osaleb tõlk:***

kogu kriminaalmenetluse vältel.

- kõikidel kahtlustatava ja tema advokaadi kohtumistel, kui advokaat või kahtlustatav seda vajalikuks peab;
- alati kui õiguskaitseametnikud küsitlevad kahtlustatavat asjus, mis puudutab õigusrikkumist, milles teda kahtlustatakse.
- alati kui kahtlustataval nõutakse seoses õigusrikkumisega kohtusse ilmumist.

Muudatusettepanek 24
Artikli 7 lõige 1

1. Liikmesriigid tagavad, et kahtlustatavale, kes ei saa aru kohtumenetluse keelest, võimaldatakse kõikide asjassepuutuvate dokumentide tasuta tõlge, et tagada õiglane kohtumenetlus.	1. Liikmesriigid tagavad, et kahtlustatavale, kes ei saa aru kohtumenetluse keelest ***ega muust keelest, milles asjassepuutuvad dokumendid koostatud on, või ei oska nendes keeltes lugeda,*** võimaldatakse kõikide asjassepuutuvate dokumentide tasuta tõlge, et tagada õiglane kohtumenetlus.

Muudatusettepanek 25
Artikli 11 lõige 2

2. Liikmesriigid tagavad, et vajaduse korral antakse arstiabi.	2. Liikmesriigid tagavad, et vajaduse korral antakse arsti- ja psühholoogilist abi.

Muudatusettepanek 26
Artikli 11 lõige 3

3. ***Vajaduse korral võib erilise tähelepanu hulka kuuluda õigus*** kolmanda isiku juuresviibimisele politsei- või kohtuorganite poolt läbiviidava küsitlemise ajal.	3. ***Liikmesriigid tagavad, et kui kahtlustatav või tema advokaat nõuab, on*** kolmandal isikul ***õigus viibida*** juures politsei- või kohtuorganite poolt läbiviidava küsitlemise ajal.

Muudatusettepanek 27
Artikli 12 lõige 1

1. Vahi all võetud kahtlustataval on õigus teavitada kinnipidamisest oma perekonda,	1. Vahi alla võetud ***või teise vangistuskohta viidud*** kahtlustataval on

perekonnaliikmetega võrdsustatavaid isikuid või töökohta ***võimalikult kiiresti.***	õigus teavitada kinnipidamisest oma perekonda, perekonnaliikmetega võrdsustatavaid isikuid või töökohta ***viivitamatult.***

Muudatusettepanek 28
Artikli 13 lõige 1

1. Liikmesriigid tagavad, et kinnipeetud välismaa kodanikust kahtlusalusel on soovi korral õigus ***võimalikult kiiresti*** teavitada kinnipidamisest oma riigi konsulaarasutust ja astuda konsulaarasutusega kontakti.	1. Liikmesriigid tagavad, et kinnipeetud välismaa kodanikust kahtlusalusel on soovi korral õigus ***viivitamatult*** teavitada kinnipidamisest oma riigi konsulaarasutust ja astuda konsulaarasutusega kontakti.

Muudatusettepanek 29
Artikli 14 lõige 2

2. Liikmesriigid tagavad, et kirjalike teadaannete standardtõlge oleks olemas ühenduse kõikidesse ametlikesse keeltesse. Tõlked tuleb teha tsentraalselt ja anda üle pädevatele ametiasutustele, et sellega tagada sama teksti kasutamine ***üle kogu liikmesriigi.***	2. Liikmesriigid tagavad, et kirjalike teadaannete standardtõlge oleks olemas ühenduse kõikidesse ametlikesse keeltesse. Tõlked tuleb teha tsentraalselt ja anda üle pädevatele ametiasutustele, et sellega tagada sama teksti kasutamine ***kõikides liikmesriikides.***

Muudatusettepanek 30
Artikli 14 lõige 2 a (uus)

	2 a. Vajadusel tagavad liikmesriigid kirjalike teatiste standardtõlke kolmandate riikide keeltesse.

Muudatusettepanek 31
Artikli 15 lõige 1

1. Liikmesriigid ***lihtsustavad*** käesoleva raamotsuse hindamiseks ja järelevalveks vajaliku info ***kogumist.***	1. ***Igal aastal koguvad*** liikmesriigid ***muuhulgas VVOdest, valitsusvälistest organisatsioonidest ning advokaatide, tõlkide ja tõlkijate erialaorganisatsioonidest ning edastavad Euroopa Komisjonile*** käesoleva raamotsuse hindamiseks ja järelevalveks vajaliku info.

Muudatusettepanek 32
Artikli 15 lõige 2

2. Hindamine ja järelevalve toimub Euroopa Komisjoni kontrolli all, kes kooskõlastab hindamis- ja järelevalvearuandeid. Neid aruandeid ***võib*** avaldada.	2. Hindamine ja järelevalve toimub iga-aastaselt Euroopa Komisjoni kontrolli all, kes kooskõlastab hindamis- ja järelevalvearuandeid. Need aruanded ***avaldatakse***.

Muudatusettepanek 33
Artikli 16 lõige 1

1. ***Et käesoleva raamotsuse sätete hindamist ja järelevalvet oleks võimalik teostada,*** tagavad liikmesriigid ***vastavate statistiliste andmete*** säilitamise ja kättesaadavaks tegemise***, see puudutab muuhulgas järgmist:***	1. Liikmesriigid ***võtavad vajalikud meetmed,*** et tagada ***iga aasta 31. märtsiks järgmise info*** säilitamise ja kättesaadavaks tegemise ***eelneva kalendriaasta kohta***:

Muudatusettepanek 34
Artikli 16 lõige 2

2. Hindamine ja järelevalve viiakse läbi korrapäraste ajavahemike järel, analüüsides sel eesmärgil liikmesriikide poolt vastavalt käesoleva artikli sätetele antud ja kogutud andmeid.	***kustutatud***